

A. J. J.

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

hmie

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 70

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 17. října 1984

Č. j.: inf.152/84
Počet listů: 9
Počet výtisků: 26
Den vydání: 17. října 1984

OBSAH

1. Informace o politické situaci v krajích
 2. Některé poznatky ze zabezpečování a průběhu výročních členských schůzí a konferencí ROH
-

1. Informace o politické situaci v krajích

Krajské /městské/ výbory strany informují ústřední výbor KSČ o situaci v krajích koncem minulého týdne a po zveřejnění některých opatření v sociální politice, odměňování a v oblasti maloobchodních cen. Politická situace v těchto dnech nedoznala zásadnějších změn ve srovnání s předcházejícím obdobím a je charakterizována vcelku jako dobrá. Seznamování komunistů i široké veřejnosti s uvedenými úpravami probíhalo podle jejich politicko-organizačního zabezpečení a vlastních opatření přijatých krajskými /městskými/ a okresními výbory strany i příslušnými odděleními ÚV KSČ.

Názory a připomínky komunistů v podstatě odpovídají již předloženým informacím. Územní stranické orgány je vyhodnocovaly a průběžně na ně reagovaly zejména v těch místech, podnicích a závodech, kde to vyžadovala konkrétní situace. V období před zveřejněním uvedených opatření měly tak krajské /městské/ a okresní výbory strany ucelenější poznatky o reagenci funkcionářského aktivu i členů strany. Potvrzují, že mezi komunisty jsou kladně oceňovány úpravy zejména v sociální politice. Změny v odměňování jsou přijímány diferencovaně - podle jednotlivých profesí. Nejvíce kritických připomínek se týkalo zvýšení cen nealkoholických nápojů, zejména sirupů. Vznikaly obavy, zda bude zajištěna kvalita piva.

Podle zpráv krajských /městských/ výborů strany byl po zveřejnění některých opatření v sociální politice, odměňování a v oblasti maloobchodních cen ve všech krajích klid. První ohlasy ukazují, že celkově došlo k podstatnému zklidnění názorové hladiny obyvatelstva, neboť předcházející fámy a neopodstatněné dohady signalizovaly mnohem širší rozsah cenových úprav, zejména v oblasti potravin. Došlo rovněž ke stabilizaci spotřebitelské poptávky na trhu, kdy po zveřejnění opatření v Čs. televizi a rozhlasu a v sobotním tisku dále přetrvával zvýšený prodej pouze u vícestupňových druhů piva a u sirupů. Ojedinelé se vyskytly nápisy, které většinou vulgárně vyjadřovaly ne-

souhlas s úpravami cen a politikou KSČ. S obdobným obsahem jsou místně signalizovány telefonáty adresované stranickým funkcionářům.

V pondělí dne 15. října 1984 byl ve všech krajích vyslán do význačných politickoekonomických center, rozhodujících podniků a závodů přední funkcionářský aktiv a pracovníci stranických orgánů. Jejich poznatky ukazují, že se ve veřejnosti projevují obdobné názory jako mezi komunisty. V některých směrech jsou však intenzivnější a více se týkají otázek, které přerůstají rámec uvedené problematiky.

Stalo se pravidlem, že za nepopulárními opatřeními v cenové politice, která byla v minulosti přijímána, následovala kompenzační opatření v dalších oblastech. Občanská veřejnost očekávala /a tyto poznatky byly podchyceny již v období výskytu fám o připravovaném zdražování různých druhů zboží/, že i tentokrát dojde ke zvýhodnění sociálně slabších skupin. Všeobecně lze v této souvislosti uvést pozitivní ohlas na rozsah změn v sociální i mzdové politice. Ojedinělé dotazy, které se vyskytly, žádaly vysvětlení, proč nedošlo k realizaci všech opatření k jednomu termínu, zda jsou také upravovány platy příslušníkům SNB a ČSLA apod. Vyskytly se i ojedinělé připomínky, které kritizovaly, že zvýšení dětských přídavků paušálně zvýhodňuje všechny, aniž by se sledovalo, jakým sociálním skupinám se tím prospěje. Názory tohoto typu upozorňovaly na vysokou životní úroveň některých jednotlivců z oblasti tzv. svobodných povolání a na to, že v ČSSR je nejméně 20 000 miliónářů, kteří také využijí výhod, jež přinášejí změny v sociální politice.

Zvýšení cen u piva bylo vcelku přijato s porozuměním. Argumentačně pomáhalo srovnání s cenami v zahraničí, s nimiž se naši občané setkávali při rekreačním pobytu v cizině. Z poznatků severomoravského KV KSČ, východočeského a dalších vyplývají názory pochybující o tom, že cenovou regulací piva se podaří snížit spotřebu a dosáhnout zlepšení jeho kvality. Lidé argumen-

tují tím, že po 6. zasedání ÚV KSČ se také hovořilo o tom, že zdražení služeb obyvatelstvu bude vyváženo jejich vyšší kvalitou, což zatím podle těchto názorů neodpovídá současnému stavu.

Nejširší rozsah diskusí a názorů byl zaznamenán jednotlivými krajskými /městskými/ výbory strany k úpravám cen nealkoholických nápojů. Nejkritičtější se vyskytovaly tam, kde kvalita pitné vody je nedostatečná a obyvatelé jsou na nealkoholické nápoje, zejména minerálky, odkázáni jako na jediný zdroj pro každodenní spotřebu. Obdobné reakce byly zaznamenány v podnicích ČSAD mezi řidiči. Občané nejsou přesvědčeni - jak uvádí např. středočeský KV KSČ - že zvýšením cen nealkoholických nápojů dojde ke snížení poptávky po tomto zboží. Lidé si spočítali, jak konstatuje jihočeský KV KSČ, že litr mléka je levnější než litr sodovky. Poznatky západoslovenského KV KSS hovoří o názorech důchodců, kteří na změnu cen minerálních vod reagovali tak, že se měly ještě více zvýšit ceny piva a ceny minerálních vod ponechat v původní výši. Obdobné názory byly zachyceny v Jihomoravském kraji, kde se hovořilo o tom, že alespoň u několika typů minerálek a limonád se měla cena zachovat. Reakce mládeže vycházela z porovnání cenových relací jednotlivých nápojů s tím, že zřejmě dojde k přesunu její spotřebitelské poptávky na pivo, které je levnější než nealkoholické nápoje.

MěV KSČ Praha uvádí, že občané a členové strany kritizují nepružnost cenové politiky z hlediska vnějších a vnitřních vlivů i konkrétních potřeb. Také MěV KSS Bratislava se setkal s podobnými názory. Lidé poukazují na to, že při dostatku masa v současné době nedochází k přechodnému snížení jeho cen /obdobně je tomu u vajec ap./. Kritizují, že při cenových úpravách se jedná o velké rozdíly, které vedou ke kritice úrovně řízení národního hospodářství, k emocím a často i k protisocialistickým projevům.

Podle organizačních pokynů provedly obchodní organizace ve dnech 12. - 14.10.1984 soupisy a nové ocenění zásob a 15.10.1984 zahájily prodej za nové maloobchodní ceny. Podle jejich opera-

tivního hlášení a výsledků kontrol České a Slovenské obchodní inspekce proběhla tato akce bez vážnějších závad a žádné výraznější nedostatky nebyly zjištěny. V ojedinělých případech byla zjednána náprava a z přestupků byly vyvozeny ~~odpřísné~~ závěry vůči odpovědným pracovníkům.

Jak uvádějí krajské /městské/ výbory strany, byla realizace politickoorganizačního zabezpečení uvedených opatření spojována se zajišťováním rozhodujících úkolů a konkrétně závěrů 11. zasedání ÚV KSČ. Postupně se s nimi na poradách, seminářích a členských schůzích seznamuje funkcionářský aktiv i ostatní komunisté. Na pomoc při přípravě jednání územních stranických orgánů k těmto otázkám jsou ÚV KSČ i krajskými výbory vydelegovány do jednotlivých krajů i okresů pracovní skupiny, které se budou rovněž podílet na přípravě členských schůzí základních organizací na začátku roku 1985.

2. Některé poznatky ze zabezpečování a průběhu výročních členských schůzí a konferencí ROH

/zpracováno z informací KV /MěV/ KSČ ve spolupráci s oddělením společenských organizací a národních výborů ÚV KSČ/

Stranické orgány a organizace se soustavně zabývají obsahovou, kádrovou i organizační přípravou a průběhem výročních členských schůzí a konferencí ROH. Na základě dopisu PÚV KSČ byla v krajích a okresech přijata politickoorganizační zabezpečení. Jejich plnění je projednáváno na poradách a aktivech s komunisty - funkcionáři krajských i okresních odborových rad, odborových svazů, předsedy stranických organizací, závodních výborů ROH a řediteli průmyslových i zemědělských podniků a závodů. Například ve Středočeském kraji jsou za tímto účelem zřízeny politické komise krajského i okresních výborů KSČ. Odborové orgány oceňují významnou pomoc, jež jim komise poskytují, i účast funkcionářů stranických organizací na jednání výročních schůzí odborových úseků. Velkou pozornost věnuje otázkám přípravy a průběhu výročních členských schůzí a konferencí ROH i ÚV KSČ. Poznatky a zkušenosti z jednotlivých krajů jsou pravidelně projednávány na poradách instruktorů ÚV KSČ, pracovníci IX. oddělení ÚV KSČ odpovědní za řízení stranické práce v orgánech ROH se podílejí na zabezpečování přípravy a průběhu VČS a konferencí ROH ve vybraných okresech apod.

Těžiště obsahové přípravy je kladeno na vypracování konkrétních a reálných plánů aktivity na příští rok a návrhů usnesení. Kádrová příprava je zaměřena v souladu se směrnicemi k obsahovému, kádrovému a organizačnímu zabezpečení VČS a konferencí ROH /schválené předsednictvem ÚRO 11.1.1984/ zejména na zvýšení zastoupení dělníků, žen a mladých lidí ve všech orgánech ROH počínaje odborovými úseky. Velká pozornost je věnována rovněž zastoupení členů a kandidátů KSČ ve funkcích úsekových důvěrníků a členů výborů ROH.

V září se začaly uskutečňovat výroční schůze odborových úseků ROH. Do konce měsíce jich v jednotlivých krajích proběhlo

25 - 40 %. Podle zpráv krajských /městských/ výborů KSČ byly v převážné většině případů zodpovědně připraveny a měly vyšší úroveň než v předcházejících letech. Hlavní pozornost se věnovala realizaci závěrů X. všeodborového sjezdu a plnění usnesení z minulých výročních schůzí. Do přípravy zpráv a usnesení se zapojili aktivisté závodních i dílenských výborů ROH a pomohli je doplnit zejména o aktuální úkoly v masové politické práci.

V úvodní části zpráv o činnosti a dalších úkolech odborových úseků bylo vzpomenuáno 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou i 100. výročí narození Antonína Zápotockého. V dalších částech se většinou dobře vystihl podíl odborové organizace na plnění plánovaných úkolů, rozvoji iniciativy a zajišťování péče o pracující. Někde se však nepodařilo zabývat se v potřebné míře ideově výchovnou i kádrovou prací, na většině schůzí odborových úseků je dosud málo pozornosti věnováno problematice práce s mladou generací, jinde se nepodařilo vyváženě rozebrat situaci ve všech důležitých oblastech činnosti. Například ve Východočeském kraji se zprávy zabývaly vlastními vnitroodborovými problémy a ve Středočeském byla věnována menší pozornost zajišťování péče o pracující. Ojedinelé se v jednotlivých krajích vyskytovaly i všeobecné zprávy, postrádající konkrétní podíl odborových úseků na plnění usnesení odborových orgánů, vyskytující se problémy a cesty k jejich řešení.

V diskusi v průměru vystupovalo 4 - 6 přítomných. Většinou byla otevřená a kritická. V jejím průběhu byly na základě Provozaní ÚV KSČ, ÚV NF a vlády ČSSR ke 40. výročí osvobození vyhlášeny nové či zpevněné socialistické závazky. Potvrdilo se, že pracující mají zájem na úspěšném plnění plánovaných úkolů, požadují však, aby byly důsledněji odstraňovány nedostatky, které tomu brání.

Nejčastěji se hovořilo o výrobních úkolech a péči o pracující. Posuzovalo se dosavadní plnění kvalitativních ukazatelů i příprava plánu na příští rok. Časté byly připomínky k nedostatku i kvalitě ochranných pomůcek. Požadovalo se zlepšování pracovního prostředí a sociálního vybavení, zejména ve starších provozech.

Doporučovalo se lépe využívat diferencovaného přístupu v odměňování. Například ve Východočeském kraji odboráři připomínali, že účinnost práce vnitropodnikové kontroly při vypracování podkladů pro diferenciaci v odměňování je nízká. V Praze byly m.j. středem pozornosti otázky odměňování řemeslných profesí v nevýrobních oblastech. Předmětem diskuse byly rovněž problémy v dodavatelsko-odběratelských vztazích, poukazovalo se na potřebu snížit vysoký podíl přesčasové práce, odstraňovat nedostatky v organizaci práce, prostoje, zlepšovat účinnost výrobních porad i přístupy k realizaci zlepšovacích námětů.

V oblasti péče o pracující se vyskytovalo nejvíce diskusních vystoupení a kritických připomínek k přidělování poukazů na rekreaci ROH a lázeňskou péči. Například v Praze se kritizoval nedostatek poukazů na rekreaci v době prázdnin pro rodiny s dětmi. Připomínky byly vznášeny rovněž k úrovni závodního stravování, zásobování kantýn, vybavení obchodů i kvalita služeb v místech bydliště, řešení bytových problémů zaměstnanců a doprava do zaměstnání.

Někde se požadovalo pružnější reagování vyšších odborových orgánů na připomínky pracujících. Poukazovalo se na potřebu zvýšit obsahovou úroveň deníku Práce.

V některých krajích /například ve Východočeském/ byla v diskusi věnována menší pozornost politickovýchovné práci. Naproti tomu například ve Východoslovenském a Severočeském kraji se mnohdy hovořilo i k této problematice. Hodnotila se úroveň odborářského vzdělávání, účinnost ekonomické propagandy a agitace, byla posuzována úroveň hnutí Za rozvoj socialistické výchovy, kulturních i branných akcí. Hovořilo se rovněž o problémech klubových zařízení. Na některých výročních schůzích schválili pracující rezoluce na podporu mírového úsilí Sovětského svazu a ostatních socialistických zemí.

V diskusi byla vznášena řada dotazů k úpravě cen nápojů, požadovalo se včasné informování pracujících a místy se vyskytovaly obavy z negativního dopadu těchto opatření na průběh výročních schůzí a konferencí ROH.

V některých krajích /například ve Středočeském/ byla na výročních schůzích malá účast vedoucích hospodářských pracovníků podniků a závodů, kteří jich nevyužili pro mobilizaci pracujících k plnění náročných úkolů. Jinde sice byli tito pracovníci přítomni, ale nereagovali dostatečně na přednesené kritické připomínky k organizaci práce a zajišťování potřebných pracovních podmínek.

Ve většině krajů se vcelku daří plnit cíle vytýčené v kadrové oblasti. Téměř na všech výročních schůzích odborových úseků byly do funkcí úsekových důvěrníků bez problému zvoleni navrhaní kandidáti. Ve funkcích úsekových důvěrníků se zvyšuje počet členů a kandidátů KSČ- v okrese Sokolov /Západočeský kraj/ ze 17 % v minulém funkčním období zatím na 27,9 %. Někde /například v Severočeském kraji/ však zatím nebylo dosaženo potřebného zastoupení členů strany a mladých lidí do 30 let v návrzích na funkce úsekových důvěrníků, členů dílenských i závodních výborů ROH.

Přijímaná usnesení mají rozdílnou kvalitu, diferencovaně odrážejí úroveň přípravy i samotný průběh schůzí. Většinou vystihují dobře hlavní úkoly činnosti odborových úseků v dalším období. Některá však nejsou dosti konkrétní, postrádají určení odpovědnosti za plnění jednotlivých úkolů a nereagují na přednesenou diskusi.

Stranické a odborové orgány soustavně vyhodnocují průběh i výsledky výročních schůzí odborových úseků, zobecňují dobré zkušenosti a operativně řeší odstraňování nedostatků.